

Activiteiten- overzicht

2023

ERFGOEDGEMEENSCHAP NEDERWEERT

Stichting Geschiedschrijving Nederweert
Strichting Regionaal Archeologisch Bodem-onderzoek



Nederweerts Verleden

Omslagfoto: wethouder R. ten Kate van Nederweert e.a. bij de onthulling van het gedenkbord op de locatie van de voormalige Grenskerk nabij de Booldersdijk op 5 maart 2023. Foto: Nederweert24.

Nieuwsbrief

Activiteitenoverzicht 2023

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Erfgoedgemeenschap Nederweert.....	6
Informatieservice	8
Overlijdensberichten	10
Collectievorming en acquisitie	14
Social media	17
Publicaties	18
Platform op Nederweert24.....	22
Presentaties en excursies	23
Onderzoek	23
Meerjarige projecten	24
Marketing.....	25
Nederweert op zijn smalst	29
Verrassende vondst bij het grafdelven.....	30
Plaatsing infopaneel grenskerk Someren	31
Andersdenkendenkerkhof	32
Brugstraat 3 vogelvrij verklaard	33
Vernieling van prehistorisch terrein.....	34
Ontknoping van een cold case	35
Van industrieel naar religieus erfgoed	37
Slachtoffers heksenhysterie herdacht.....	38

Erfgoed en design bij Hotel Rosveld	39
Nationale Veteranendag 2023	40
Stoer en heldhaftig Houts Hendrik-bier	41
Het verhaal over het kanaal.....	43
Schuttersfeest en schuttersleed.....	45
Nostalgische filmmiddag voor senioren	46
Nieuwe gevelsteen op de Mildert	47
Onbekend DNA uit Nederweert-Eind	48
Van Hornepenning voor Joost Welten	49
Amerikaanse belangstelling.....	50
De prentbriefkaarten Berkers Verbunt	51
ArcheoRoute-speer mag blijven.....	52

Voorwoord

Welkom bij het kennisnemen van dit jaarverslag over 2023 van twee belangrijke onderdelen van de Erfgoedgemeenschap Nederweert.

De Stichting Geschiedschrijving Nederweert (SGN) is binnen de erfgoedgemeenschap in Nederweert een zeer actieve organisatie. Zij stelt zich ten doel het stimuleren en uitdragen van de belangstelling voor heemkunde, cultuur- en streekgeschiedenis van Nederweert onder een breed geïnteresseerd publiek.

De Stichting Regionaal Archeologisch Bodem-Onderzoek (STRABO) is een andere actieve organisatie binnen de erfgoedgemeenschap. Haar activiteiten betreffen zowel archeologisch bodemonderzoek alsmede cultuurhistorisch onderzoek in de brede zin des woords.

In dit jaarverslag kunt u kennis nemen van alle activiteiten en resultaten uit 2023, van zowel SGN als STRABO, onder auspiciën van de Erfgoedgemeenschap Nederweert.

De SGN en STRABO ontvangen geen subsidies of andersoortige steun van de (gemeentelijke) overheid. De bestuurders en vrijwilligers ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden. Giften om ons werk te steunen zijn van harte welkom.

We vertellen u in dit activiteitenoverzicht 2023 graag meer over de Erfgoedgemeenschap Nederweert. Daarna volgt een overzicht van de bestendige activiteiten van de organisaties, gevolgd door een chronologisch overzicht van speciale publieksactiviteiten.

Contact opnemen?

Dat kan via email: contact@nederweertsverleden.nl

Erfgoedgemeenschap Nederweert

In juni 2023 heeft Nederland zich aangesloten bij het Europese Verdrag van Faro. Daarmee wordt door de overheid uitgestraald dat cultureel erfgoed mensen samenbrengt en dat het van grote waarde is voor de samenleving op ruimtelijk, sociaal en economisch vlak. Het is dan ook van belang om in de zorg voor dat erfgoed de vraag te stellen: waarom en voor wie bewaren we zaken, en hoe kunnen mensen maximaal betrokken worden?

Krachtenbundeling

Zo'n abstract doel moet niet blijven hangen in mooie woorden maar moet ook concreet en betekenisvol kunnen zijn voor de Nederweerder gemeenschap met zijn rijke historie. Aandacht voor erfgoed in de samenleving is ook bij ons belangrijker dan ooit, want door allerlei ruimtelijke en bestuurlijke ontwikkelingen staat erfgoed in Nederweert ondanks mooie intenties onder steeds grotere druk.

Op gemeentelijk nivo worstelt men al een half decennium met het komen tot eigentijds erfgoedbeleid. Dat weerhoudt gelukkig diverse lokale vrijwilligersorganisaties op het gebied van erfgoed er niet van om daar een voortrekkersrol in te spelen. Een viertal actieve erfgoedorganisaties heeft, gestimuleerd door 'Faro' haar krachten enige tijd geleden gebundeld in de Erfgoedgemeenschap Nederweert.

Samenwerking

De Erfgoedgemeenschap Nederweert is een samenwerking van:

- Stichting Geschiedschrijving Nederweert (SGN)
- Stichting Regionaal Archeologisch Bodem-Onderzoek (STRABO)
- Geschied- en Oudheidkundig Genootschap De Aldenborgh
- Stichting Cultuurhistorische Publicaties voor de regio Weert

Gemeenschappelijke doelen

Deze organisaties trekken samen op bij het realiseren van hun gemeenschappelijk doelen. Dat is namelijk het stimuleren van de belangstelling voor, en het behoud van erfgoed in de gemeente Nederweert. Daaronder valt o.a. het attenderen op de gewenste bescherming van historische gebouwen en monumenten, archeologisch waardevolle terreinen en aandacht voor de cultuurhistorie en erfgoed in de brede zin. Daarbij wordt ook het zogenaamde immateriële erfgoed niet vergeten, zoals historische tradities en folklore.

Meer kennis over de geschiedenis en het erfgoed van Nederweert draagt bij aan de positieve beleving van hun omgeving door inwoners en bezoekers. Het stimuleert de bescherming en het promoten van ons cultureel historisch erfgoed. Organisatie en motivatie tot deelname aan erfgoedcultuuractiviteiten leidt tot burgerparticipatie, legt verbindingen in de samenleving en versterkt de ontwikkeling van talenten en veerkracht van inwoners.

Publieksbereik

Kennisdeling, publieksbereik, participatie en krachtenbundeling is een belangrijk deel van de oplossing. Dat doen de betrokken erfgoedorganisaties alle op hun eigen manier zoals bijvoorbeeld door middel van het organiseren van lezingen en presentaties, cultuurhistorische projecten, het publiceren van boeken en andere publicaties, rubrieken in de digitale en papieren media enz. Verder door het stimuleren van onderzoek in archieven, oral history (vastleggen van interviews), stamboomkunde (genealogie) en collectievorming van foto's en particuliere archieven.



Het nieuwe logo van de Erfgoedgemeenschap Nederweert zoals dat in 2023 werd gelanceerd. Ontwerp: Drukkerij van Deursen i.s.m. Nederweert24.

De vier erfgoedorganisaties met werkterrein in Nederweert zijn in juli 2023 gestart met een gezamenlijke informatierubriek op Nederweert24. Onder de titel 'Vizier op Nederweert' verschijnen daar met regelmaat lezenswaardige artikelen over oude en actuele erfgoedonderwerpen uit Nederweerts verleden.

Verbindend

De Stichting Geschiedschrijving Nederweert fungeert als penvoerder van de Erfgoedgemeenschap Nederweert en voert de eindredactie van de nieuwe rubriek. Vandaar het bekende logo van de stichting in het beeldmerk van de rubriek. De rubriektitel 'Vizier op Nederweert' is gebaseerd op die van het eind 2022 verschenen boek met die naam dat inmiddels een bestseller is gebleken. Een bewijs voor de grote belangstelling voor erfgoed in Nederweert. Het rode vizierteken benadrukt de focus op Nederweert. De rode slingerlijn staat niet alleen voor de verbindende waarde van erfgoed in de Nederweeter samenleving. Zij symboliseert ook voor de collegiale samenwerking tussen de vier genoemde lokale erfgoedorganisaties. Want erfgoed is in alle opzichten verbindend.

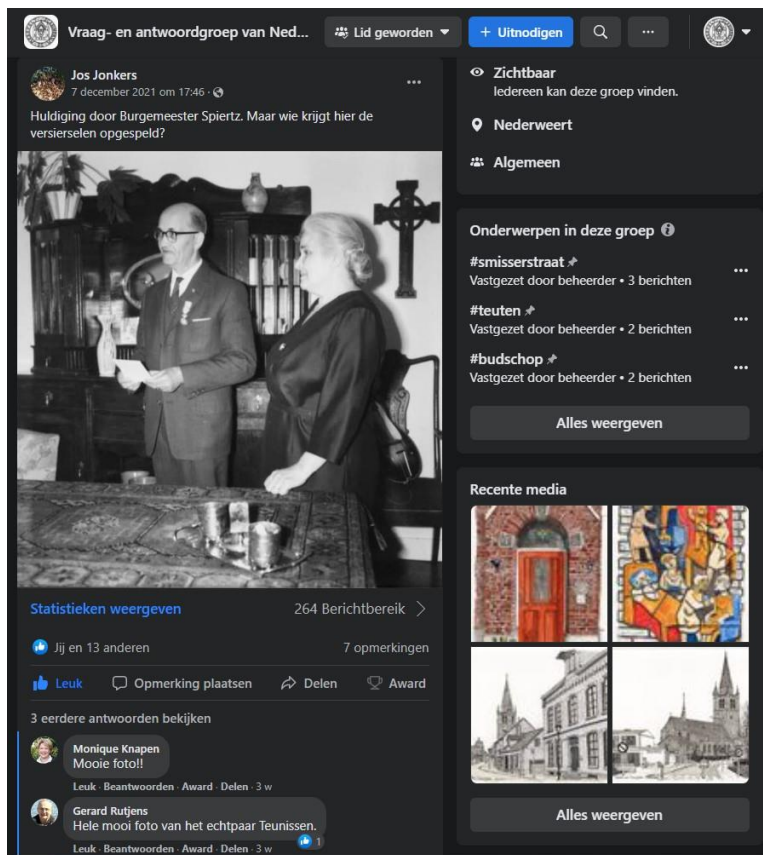
Informatieservice

Genealogische en historische vraag- en antwoordservice

Het gehele jaar door werden via de facebookpagina van SGN (of via e-mail) allerhande vragen van amateurhistorici stamboomonderzoekers beantwoord. Gemiddeld enkele vragen per week. Vaak konden de vragen op basis van de eigen documentatieverzameling van de SGN worden beantwoord of door een van de vele andere leden van de facebookgroep Vraag- en antwoordgroep Nederweerts Verleden.

Meer info: <https://www.facebook.com/groups/2101177340115184/>

Een regelmatige bijdrage aan de rubriek wordt geleverd door Gerard van Heugten, met zijn fraaie pentekeningen in kleur en zwart/wit van Nederweerder monumentale gebouwen.



Schermafbeelding facebookpagina Vraag- en antwoordrubriek.

Historische informatieservice

Velen wisten hun weg te vinden naar SGN voor historische informatie over hun huis of boerderij. Dankzij een uitgebreide database van gegevens en foto's is het mogelijk om in een mum van tijd de bewoningsgeschiedenis van vele panden en boerderijen in Nederweert op een presenteerblaadje aan te reiken. In 2023 werd ongeveer 75 maal van deze veelgevraagde gratis service gebruik gemaakt. Zo werd onder andere medewerking verleend aan de scriptie van studente Michelle Moonen (Universiteit Utrecht) voor haar onderzoek naar de Peelbrand van 1976. De SGN beschikt over het

archief van het natuurreservaat De Grootte Peel en kon haar zodoende uit de eerste hand vooruit helpen. Een andere service was voor Anneleen Gabriels (Universiteit van Leuven) die onderzoek verricht naar het leven van Walburgis van Nieuwenaar, echtgenote van graaf Philips van Montmorency.

Archeologische advisering

Ook in 2023 deden verschillende landelijke archeologische adviesburo's weer een beroep op SGN en STRABO voor het verkrijgen van cultuurhistorische en archeologische informatie ten behoeve van bouw- en herinrichtingsprojecten in de gemeente Nederweert. Daarnaast worden de adviesburo's steeds vaker doorverwezen naar de digitale media van de SGN, zodat zij daar zelf hun informatie kunnen vinden.


Filmcollectie

Op de facebookpagina bevindt zich een uitgebreide collectie historisch filmmateriaal uit en over de periode 1940-1985 waar regelmatig aanvullingen op worden gemaakt. Zo is er uniek materiaal over Nederweert tijdens de Tweede Wereldoorlog te zien. Ook is er een discussiegroep voor leden waarin vragen op het gebied van historie, heemkunde, stamboomkunde of cultuur kunnen worden geplaatst.

Nederweert in de jaren veertig

5 video's · Bijgewerkt op 19 uur geleden

Afspeellijst bewerken ▾
▶ Alles afspelen



Duitse bezetters vluchten uit Nederweert op 21 september 1944
2:07

865 weergaven · 4 april 2018



Max Noach, joodse onderduiker in Nederweert
6:13

753 weergaven · 15 februari 2018



De bevrijding van Nederweert in 1944
5:45

3,9 d. weergaven · 4 februari 2018



Nederweert in de oorlog 1941/1942
Archief Stichting

180 weergaven · 7 feb

Nederweert in de jaren vijftig

12 video's · Bijgewerkt op 10 uur geleden

Een film van Leo Koppens, uitgegeven door de Stichting Geschiedschrijving Nederweert in 2004. Ingedeeld in twaalf thema's.

Afspeellijst bewerken ▾
▶ Alles afspelen



De jaren vijftig. Deel 1: introductie
6:31

76 weergaven · 9 februari 2018



De jaren vijftig. Deel 2: De Peel
2:56

79 weergaven · 9 februari 2018



De jaren vijftig. Deel 3: Het landschap
2:30

56 weergaven · 9 februari 2018



De jaren vijftig. Deel 4: Boerderij

50 weergaven · 9 feb

[Meer weergeven](#)

Deel van de facebookpagina Nederweerts Verleden met oude Nederweertse films.

Overlijdensberichten

Vanaf eind 2022 en in 2023 werd afscheid genomen van diverse personen die betekenisvol zijn geweest voor de Stichting Geschiedschrijving Nederweert: Frits Knapen, Hennie van den Heurik, Nel van Gemert-Stockmans en prinses Elisabeth De Riquet-de Chimay. We zullen Frits, Henny, Nel en Elisabeth blijven herinneren en wensen de nabestaanden en familie veel sterkte.

Frits Knapen (1922-2022)

Op zaterdag 24 december 2022 werd de 99-jarige Frits Knapen uit Nederweert ten grave gedragen. Frits was decennialang bestuurslid van de Stichting Geschiedschrijving Nederweert en het grootste deel van die periode vervulde hij de rol van penningmeester. Frits was iemand uit de in rap tempo kleiner wordende groep mensen die opgroeide in een tijd zonder elektriciteit, stromend water en radio. Voor wie een lange wandeltocht in de hoop een passerende auto te kunnen zien als een uitje werd beschouwd. Hij had een boeiend leven dat zich vertellen laat als een geschiedenisboek. De voorzitter van de SGN had de eer om 'De Eeuw van Frits' te mogen voordragen bij zijn afscheid in Openluchtmuseum Eijnderhoof.

Download de tekst via: <http://tinyurl.com/ybdhsc3a>



Frits Knapen kort voor zijn overlijden, bladerend in het nieuwe boek 'Vizier op Nederweert'. Foto: Nederweert24.

Hennie van den Heurik (1946-2023)

Van den Heurik was werkzaam bij de voormalige aannemingsmaatschappij WILMA BV en was het merendeel van zijn loopbaan hoofd binnen de Materieeldienst aan de Winnerstraat in Nederweert. Hij had een officieuze rol als 'bedrijfsarchivaris' en was ook de beheerder van het Wilmamuseum, waar documenten, foto's en gereedschappen uit de Wilmageschiedenis werden tentoongesteld. Van den Heurik kreeg vanuit allerlei hoeken van de organisatie stukken toegespeeld, zoals blijkt uit notities en begeleidende brieven. Het grootste deel van zijn uiterst omvangrijke collectie, die een plek vond in zijn woonhuis in Deurne, heeft hij in de loop van een periode van tien jaren in stukje en beetjes overgedragen aan de Stichting Geschiedschrijving Nederweert. De laatste overdracht was kort voor zijn dood, toen hij wist dat de gevolgen van een ernstige ziekte onvermijdbaar waren. Hij overleed op 3 februari 2023. Het was zijn laatste wil dat de SGN zich zou bekommeren om zijn schriftelijke nalatenschap en daaraan werd natuurlijk gevolg gegeven. Een van de meest bijzondere elementen uit zijn collectie, het WILMA-bouwprojecten-fotoarchief, werd op het eind van 2023 officieel overgedragen aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort.



Bezichtiging van de WILMA-fotocollectie op locatie in Deurne door medewerkers van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. In het midden de oud-WILMA-archivaris Henny van den Heurik, vier maanden voor zijn overlijden. Foto: Alfons Bruekers.

Nel van Gemert-Stockmans (1923-1923)

Op 30 juli 2023 overleed Nel van Gemert-Stockmans op 100-jarige leeftijd. Tot op hoge leeftijd fris van geest en begiftigd met een fabelachtig geheugen. Zij had een leven om een boek over vol te schrijven. En dat deed ze dus ook, want op verzoek van de Stichting Geschiedschrijving Nederweert besteedde zij 20 jaar van haar leven aan het vastleggen van haar herinneringen over het oude Nederweert. Nel beleefde de geschiedenis niet alleen, zij schreef ook geschiedenis. Download de tekst van het In Memoriam via: <http://tinyurl.com/mpnm7mac>



Nel van Gemert-Stockmans. Kaartspel was een van haar manieren om het geheugen lenig te houden. Foto: Nederweert24.

Elisabeth De Riquet de Chimay (1926-2023)

De Erfgoedgemeenschap Nederweert kreeg het droevige bericht dat prinses Elisabeth De Riquet de Chimay op 97-jarige leeftijd op 2 augustus 2023 op haar kasteel in Henegouwen was overleden. Zij trad in 1947 in de voetsporen van de prinsen van Chimay, die eeuwenlang over Nederweert geregeerd hebben. Haar zoon Philippe volgt haar nu op als hoofd van de adellijke familie. Dus met een knipoog konden we zeggen: De prinses van Nederweert is dood, lang leve de prins!

Wie het woord 'Chimay' hoort, denkt dan misschien het eerst aan een bekend biermerk. Maar voor het land van Weert heeft de naam van de stad, kasteel en familie Chimay (in het Belgische Henegouwen) nog een heel andere betekenis. Want eeuwenlang waren de heren, prinsen en hertogen van Chimay en aanverwante families letterlijk heer en meester in Weert en Nederweert. 'Chimay' was een diepgeworteld begrip in onze gemeenschap. Hoewel de formele relaties van deze adellijke familie

met Nederweert rond 1840 ophielden te bestaan, zijn de eeuwenlange historische banden nooit vergeten. Vanuit de Erfgoedgemeenschap bestonden sinds jaar en dag banden met de prinses aangezien zij haar familie-archieven bereidwillig openstelde voor onderzoekers uit onze regio, startend met het pionierswerk van wijlen Miel Haanen uit Swartbroek. Met het overlijden van prinses Elisabeth de Chimay is een icoon uit die familie heengegaan. Gelukkig wordt het historisch onderzoek in het familie-archief door de Stichting Geschiedschrijving Nederweert en de Aldenborgh Weert voortgezet.



Prinses Elisabeth De Riquet de Chimay. Foto: still uit youtube.

Collectievorming en acquisitie

Sinds haar oprichting in 1985 werkt SGN aan de opbouw van een historische documentatiecollectie. Deze bestaat uit dagboeken, brieven, foto's en tekeningen, familie-archieven, bedrijfsarchieven en archieven van sociaal-maatschappelijke instellingen, en particuliere documentatieverzamelingen. Diverse particulieren en instellingen schonken reeds documentatie en (familie-archief), waaronder zeer belangrijke collecties met documenten uit de zeventiende tot de twintigste eeuw. Deze zijn inmiddels alle geïnventariseerd, geconserveerd en gearhiveerd. Het archief groeide in 2023 tot een omvang van ca. 145 strekkende meter (2021: 135, 2020: 102, 2019: 95, 2018: 88 meter), verdeeld over 2174 dossierrubrieken.

Acquisities

De belangrijkste archiefacquisities in 2023 betroffen het archief van Volksdansgroep Marvilde, het archief van de voormalige Armeenzorg, delen van het archief van het kerkbestuur van de parochie van St. Lambertus en een grote particuliere documentatiecollectie over genealogie en historie van Nederweert.



Dorpsgezicht van Nederweert,
olieverfschilderij van H. Merk, 1939. Foto:
SGN.

Daarnaast vele kleine schenkingen van foto's, brieven en ander documentatiemateriaal. Tot de opmerkelijkste aanwinsten uit 2023 behoort een olieverfschilderij met een fraai Nederweerder dorpsgezicht uit 1939 van de Limburgse kunstschilder H. Merk, dat na een tip kon worden overgenomen van een kunsthandelaar uit St. Oedenrode.

Ook heel bijzonder was de schenking vanuit Canada van een foto-album uit de jaren 1942-1945, met Nederweerder foto's over het leven in de oorlogsjaren en de verwoestingen bij de bevrijding.



Uitzicht vanuit de Paulus Holtenstraat op de Kerkstraat, in de strenge winter van 1943. Onderdeel van een schenking foto's door een Canadese familie. Collectie SGN.

Nationaal belang

De grootste collectie betrof aanvullingen op het omvangrijke bedrijfsarchief van Aannemingsmaatschappij WILMA BV (vestigingen Weert en Nederweert) en haar voorgangers. Het archief was verzameld door oud-Nederweertenaar Hennie van den Heurik, overleden te Deurne in 2023. Tot het WILMA-archief behoorde een collectie van naar schatting 100.000 zwartwit- en kleurenfoto's van bouwprojecten uit het gehele land, uit de periode 1960-1990. Dit bestanddeel is vanwege zijn waarde als nationaal erfgoed in december 2023 door SGN en in overleg met rechthebbenden overgedragen aan de Beeldbank van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort, waar de gehele collectie in de nabije toekomst gedigitaliseerd en ontsloten zal worden.

Toegankelijkheid

Ook werd in 2023 de digitale archiefinventaris van de SGN geheel up to date gemaakt zodat alle archiefbestanddelen eenvoudig doorzoekbaar en raadpleegbaar zijn. De inventaris is opgezet volgens het standaardmodel van de archievenverzameling van het Erfgoedhuis Weert.

Diverse historische, cultuurhistorische en archeologische publicaties van de SGN zélf zijn gedeponerd in het Nationaal Archief, de Koninklijke Bibliotheek en in het archief en bibliotheek van het Erfgoedhuis (gemeente-archief) Weert waar de SGN sinds jaar en dag een goede relatie mee onderhoudt.



Het archief van de SGN is volledig geïnventariseerd en ontsloten. Het archief beslaat inmiddels 145 strekkende meter en 2174 dossiermappen. Foto: SGN.

Bidprentjesarchief

De collectie bid- en devotieprentjes van overledenen uit de regio in de periode 1850-2023 omvat naar schatting iets meer dan 11.000 stuks. Door ontduubeling en ontzaming was de groei minder dan vorige jaren. Diverse particulieren, waaronder enkele zeer trouwe gevers, wisten ook in 2023 hun weg naar de SGN te vinden met vaak kleine maar soms ook grote hoeveelheden prentjes. Het werk van de vrijwilligers die in 2014 zijn begonnen met het alfabetiseren en ontduubelen van de prentjes boekte in 2023 slechts beperkte voortgang.

En bijzondere schenking bidprentjes kwam van een particuliere verzamelaar uit Roermond en deze betrof zeldzame 19^e-eeuwse prentjes van notabele Nederweerder families.

Social media

Facebook

De SGN is volop actief op de sociale media. Het weblog, waarop de periodieke afleveringen van de column *Nederweerts Verleden* worden gepubliceerd, wordt ondanks dat er geen aanvullingen meer op verschijnen nog steeds veelvuldig gelezen. En kent een internationaal lezerspubliek (met name emigranten natuurlijk). De Facebookpagina werd vernieuwd aan aangevuld. Het twitter-account wordt niet langer onderhouden.

facebookpagina: <https://www.facebook.com/nederweertsverleden>



Facebookpagina Nederweerts Verleden.

Website

Sinds 2007 heeft de SGN een eigen website. De website wordt vanaf 2020 geleidelijk afgebouwd en verplaatst naar andere digitale platforms zoals facebook en Academia. Die bieden de mogelijkheid tot meer interactie met de lezere en gebruikers en ook om andere belangstellenden mee te laten discussiëren.

Via de website *Nederweert24 (N24)* publiceert de SGN vrijwel wekelijks berichten over haar activiteiten en afleveringen uit de rubriek *Nederweerts Verleden*.

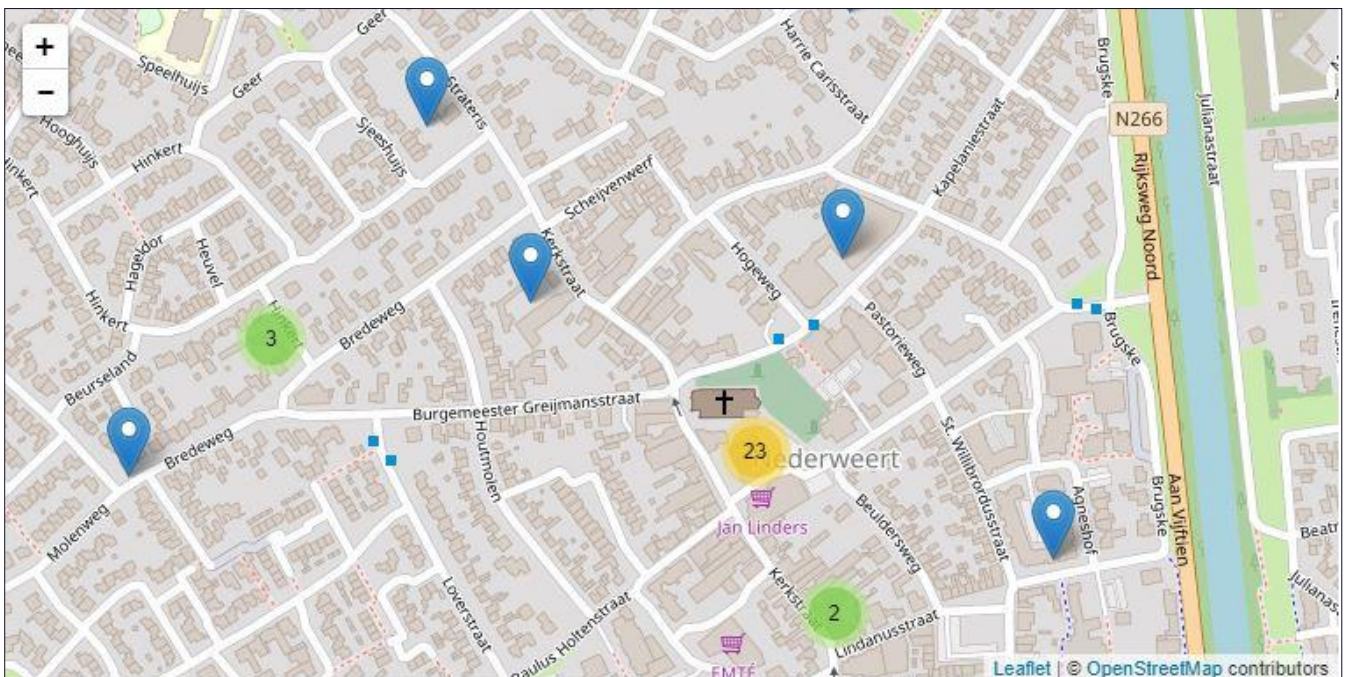
Publicaties

Zowel in papieren als digitale vorm verschenen in 2023 weer een groot aantal publicaties over Nederweerts Verleden. Een bloemlezing volgt hierna.

Archeologische en bouwhistorische artikelen

In 2023 publiceerde SGN in samenwerking met de Stichting Regionaal Archeologisch Bodemonderzoek STRABO weer enkele nieuwe artikelen over archeologische en bouwhistorisch onderzoek in de gemeente Nederweert (en Weert). In alle gevallen betreft het oudere en nog niet eerder gepubliceerde archeologische waarnemingen, zogenaamde 'cold cases'. Met het oog op de inrichting van het nieuwe scoutingterrein nabij de kanaleniersprong werd een archeologische waardenstelling van dat gebied verricht, met speciale aandacht voor het industriële erfgoed dat zich daar ondergronds nog bevinden kan.

In coöperatie met de Koninklijke Academie voor Wetenschappen (KNAW) zijn deze publicaties op het internet gepubliceerd. Via een digitale kaart met 'punaises' zijn alle artikelen gekoppeld aan geografische locaties op de kaart van Nederweert. Door in te zoomen en dan op een punaise te klikken kan de bijbehorende publicatie worden geraadpleegd.

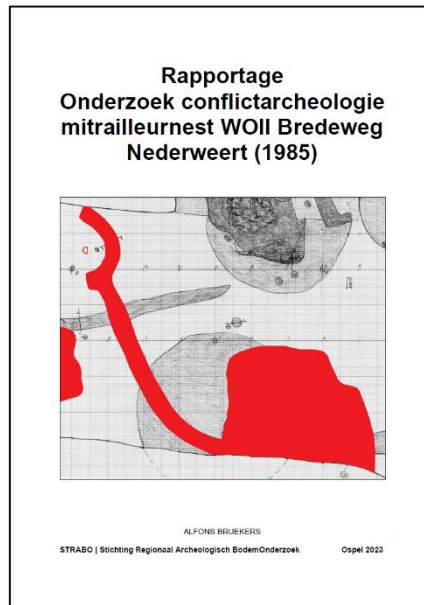


Screenshot van een detail uit de digitale kaart van Nederweertse publicaties van SGN/STRABO.

Door deze groep artikelen is de beschikbaarheid van gegevens over de Nederweertse historie in grote mate verruimd. Belangstellenden kunnen de digitale kaart en publicaties raadplegen via:

<https://easy.dans.knaw.nl/>

In de loop van 2023 verschenen de volgende vijf nieuwe archeologische publicaties. Het totaal aantal kwam daarmee op 93:

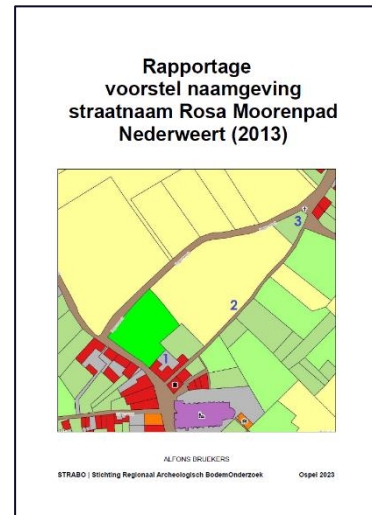


Overzicht van de vijf in 2023 verschenen archeologische publicaties. Foto: STRABO.

Artikelen over naamgeving van gebouwen en straten

Een andere hoofdserie betreft de voorstellen voor de naamgeving van straten en gebouwen. Deze betreffen in hoofdzaak de advisering door SGN aan de gemeente Nederweert over de naamgeving van de openbare ruimte. In 2023 werd een omvangrijke serie oudere naamvoorstellen gepubliceerd, zodat die vanaf nu voor iedereen vindbaar en raadpleegbaar zijn.





In 2023 verschenen 15 naamgevingsrapportages. Foto: STRABO.

Digitaal magazine 'Nederweerts Verleden'

Om aan de toenemende vraag naar informatie over de Nederweertse historie te voorzien, werden ook in 2021 weer vorderingen gemaakt met het publiceren van historische en archeologische artikelen en publicaties in de cloud op de site Academia. In 2020 werden weer nieuwe publicaties via de cloud toegankelijk gemaakt.

Het totaal aantal publicaties op Academia kwam op 268 (2021: 231; 2020:193). Dit digitale magazine kent inmiddels 614 (gratis) geabonneerde lezers (2021: 465; 2020: 336; 2019: 210). Vanuit deze website kunnen de artikelen bekeken en eventueel gedownload worden.

Het aantal (cumulatief over de jaren getelde) downloads in het kalenderjaar 2023 overschreed de 43000 (2021: 32000; 2020: 11000). Zie: <https://independent.academia.edu/AlfonsBruekers>

Platform op Nederweert24

Sinds jaar en dag is de Stichting Geschiedschrijving Nederweert penvoerder van een wekelijkse column op het lokale mediumplatform Nederweert24. Hier verschijnen korte en laagdrempelige artikeltjes over allerlei *fait divers* uit de geschiedenis van Nederweert, Budschop, Ospel, Eind en Leveroy. Nederweert24 publiceert deze artikelen crossmediaal, dat wil zeggen dat ze ook tegelijkertijd via de social media gedeeld worden.



Banner van het publicatieplatform op Nederweert24.

Het is ook een platform waarvoor sinds medio 2023 ook amateurhistorici en genealogen uit de regio worden aangemoedigd om – soms met enige hulp – hun onderzoeksresultaten aan een breder publiek te presenteren. Degenen die daarvoor in 2023 met succes de stoute schoenen aantrokken waren:

Gast-auteur:

Titel van het artikel:

Toos Baetsen

Speurtocht naar je roots

Ton Bongers

Puzzelen met je voorouders

Jeanne Coumans

Het verhaal van de weeskinderen Coumans

Wil Filott

Echte bengels van de 'Bengelehuuskes'.
Hengelen in de Sint-Lambertuskerk, maar niet naar zielen

Ed Meijer

Erfgoed is veel meer dan alleen oude stenen

Johan Slabbers

Het verdriet van raadslid Theelen
Een verstandshuwelijk op de Mildert
Sprakmakende kermismoord in Leveroy

Presentaties en excursies

Presentaties

Met enige regelmaat worden door SGN historie-presentaties verzorgd voor groepen, particulieren (families) en zusterverenigingen. Zoals tijdens het symposium 'Het verhaal van het kanaal' in Bochoolt. Of bijvoorbeeld de lezing op 21 maart 2023 bij de Heemkundevereniging Heitse in Heijthuisen. Deze ging over de internationale speurtocht naar de vijf eeuwen oude memorietafel van de graven van Horne.

Excursies

Vele jaren verzorgde de SGN diverse rondleidingen, wandel- en fietsexcursies voor heemkundig geïnteresseerden, verenigingen, familiereünies en andersoortige gelegenheden en groepen

De lijst van door de SGN georganiseerde excursies door Nederweert bestaat o.a. uit:

- Monumentenexcursie: ruim twee uur durende wandeltocht door de kern van Nederweert.
- De Tweede Wereldoorlog: fietstocht met uitleg langs alle bekende en onbekende relictten uit de woelige oorlogsgeschiedenis van Nederweert.
- Ontdek Schoor, Roeven en Kraan: fietstocht met bezoek aan plekken van cultuurhistorische betekenis in de zuidelijke buurtschappen van Nederweert. Met inbegrip van Eind en de Mildert.
- Vluchtelingenroute: wandelexcursie langs locaties waar vanaf de late middeleeuwen tot in de Ite WO vluchtelingen van allerhande pluimage zich verborgen hielden.
- Budschopexcursie: ruim twee uur durende wandeltocht door Budschop.

Helaas zag SGN zich naar aanleiding van een interventie van gemeentewege genoodzaakt om de monumentenexcursie in de kern van Nederweert en de Budschopexcursie te discontinueren.

Onderzoek

In 2023 heeft STRABO een aantal onderzoeksthema's opgestart die betrekking hebben op het gemeentelijke cultuurhistorisch beleid en de uitvoering daarvan, zowel in het verleden als in recente jaren. Voorbeelden zijn de publiek-private samenwerking tussen gemeentebestuur en oud-bestuurders, de toegenomen juridisering van de burgerparticipatie en de veronachtzaming van de gemeentelijke erfgoedzorgplicht bij monumenten en archeologische objecten.

Op wens van het gemeentebestuur vindt het onderzoek plaats op grond van de Wet Open Overheid. Het nadeel daarvan is dat het langdurend is en vaak tot geanonimiseerde ('gezwarte') informatieverstrekking leidt, met weinig waarde voor het onderzoek. Daarnaast is in enkele gevallen in 2023 pijnlijk duidelijk geworden dat cruciale bestanddelen van papieren en emailarchieven van de gemeente niet bewaard zijn gebleven, althans niet vindbaar lijken te zijn.

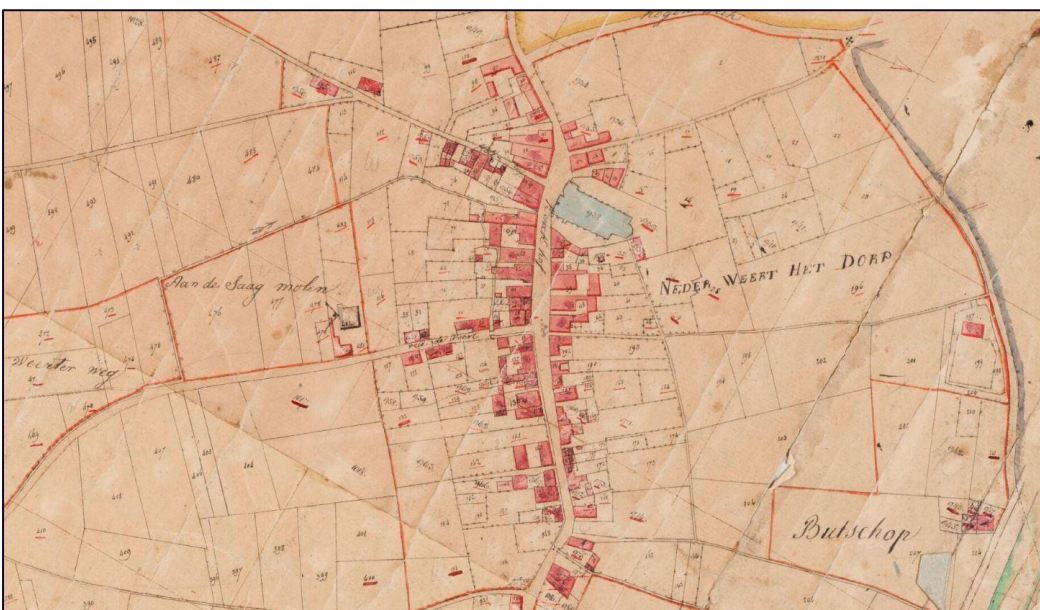
Meerjarige projecten

Kadasterproject ('Tijdmachine Nederweert')

Dit project (gestart in 1985) is gezien de grote omvang een meerjarenplan en behelst de ontwikkeling van een digitale database met de bewoningsgeschiedenis van ongeveer maar liefst 1598 huizen, boerderijen en belangrijke percelen in Nederweert. Dit bestand beslaat een ononderbroken reeks gegevens van 1550-1990 (in sommige gevallen reeds vanaf 1475). Op basis van deze database kan men per gebouw of perceel een virtuele tijdreis maken langs bewoners en gebeurtenissen gedurende een periode van ruim vijf eeuwen. Vandaar de projectnaam 'Tijdmachine Nederweert'.

De database is gebaseerd op de eerste kadastrale gegevens van 1811. In 2021 werden opnieuw grote vorderingen gemaakt. Inmiddels zijn vrijwel alle (ca. 12.000) onroerendgoed-transacties uit de periode 1550-1800 geïndexeerd en gekoppeld aan de kadastrale kaart van Nederweert. Ook werd het Nederweertse hoofdbewonersregister van 1950-1990 grotendeels geïndexeerd en – voor wat betreft de jongste gegevens binnen de grenzen van nieuwe privacywetgeving – gekoppeld aan de overzichtbestanden. Ook alle notariële acten van Nederweert uit de periode 1725-1795 gekoppeld aan de kadastrale kaarten ('georefereren' noemt men dat). Momenteel is goede voortgang geboekt met de ontsluiting van allerhande andere archiefbronnen zoals burgemeestersrekeningen en bestuursbesluiten, die ook allemaal worden gekoppeld aan de kadastrale data.

Het doel is om al deze historische gegevens t.z.t. te ontsluiten via een website voor het grote publiek, waarbij aangesloten wordt op de recente landelijke ontwikkelingen op dit gebied. Tot het beschikbaar komen daarvan worden vragers en onderzoekers natuurlijk reeds bediend via facebook en de website van de SGN en via email. Hiervan wordt veelvuldig gebruik gemaakt. Het begrip 'Tijdmachine Nederweert' begint inmiddels een bekend fenomeen te worden.



Oudste kadastrale kaart van Nederweert-Dorp (1844). Bron: RCE.

Marketing

Webshop

In 2021 werd door de SGN restanten uitgaven uit de boekenserie Nederweerts Verleden tegen vriendelijke prijzen worden aangeboden aan gegadigden die hun verzameling wensen compleet te maken. Zie <https://shop.nederweert24.nl/nederweerts-verleden/>.

Inmiddels is de voorraad op een paar exemplaren na bijna uitverkocht. De inkomsten uit deze verkoop worden aangewend voor de aanschaf van kantoorartikelen voor het documentatie-archief van de stichting.

Ook de oplage van het nieuwe boek Vizier op Nederweert werd grotendeels via de webshop verkocht, met dank voor de medewerking van webshopbeheerder Nederweert24. Verder worden ook e-books verkocht, zoals het populaire e-Book 'Wie, Wat, Wanneer in Nederweert' met daarin alle bekende gegevens uit 40 jaar onderzoek naar Nederweertenaren en hun beroep tussen 1400 en 1800 (soms ook jonger). Het perfecte naslagwerk voor stamboomonderzoeker.

Shop24 Gemakkelijk shoppen in Nederweert! | MIJN ACCOUNT | LOG OUT

SHOP24 HORECA WINKELS OVER SHOP24 CONTACT

Nederweerts Verleden

Sort By: Standaard sortering

- Boek: Conflict en Harmonie €27.50 **€19.50** (ACTIE)
- Boek: De Kerk in het Midden. €27.50 **€19.50** (ACTIE)
- Boek: Doorsneden Land €27.50 **€19.50** (ACTIE)
- Boek: Mensen, Macht en Middelen €27.50 **€19.50** (ACTIE)
- Boek: Nederweert door het oog va... €29.50 **€19.50** (ACTIE)
- Boek: Schoor, Roeven en Kraan €27.50 **€19.50** (ACTIE)
- E-book: De crashes van de Franse ... €10.00 **€5.00** (ACTIE)

PRODUCTCATEGORIEËN

- geschiedenis
- heemkunde
- luchtvaartgeschiedenis
- Tweede Wereldoorlog

Webshop van SGN op [Shop24.nederweert.nl](https://shop24.nederweert.nl)

Boekpresentatie 'Vizier op Nederweert'

Eind 2022 verscheen de tiende boekuitgave van de Stichting Geschiedschrijving Nederweert, getiteld: Vizier op Nederweert, in stukje en beetjes. Verhalen uit het verleden van Nederweert, Budschop, Eind, Ospel en Leveroy. Een bundeling van 140 korte verhalen, kris kras door de geschiedenis van Nederweert. Fraai verzorgd door Drukkerij van Deursen in Nederweert.

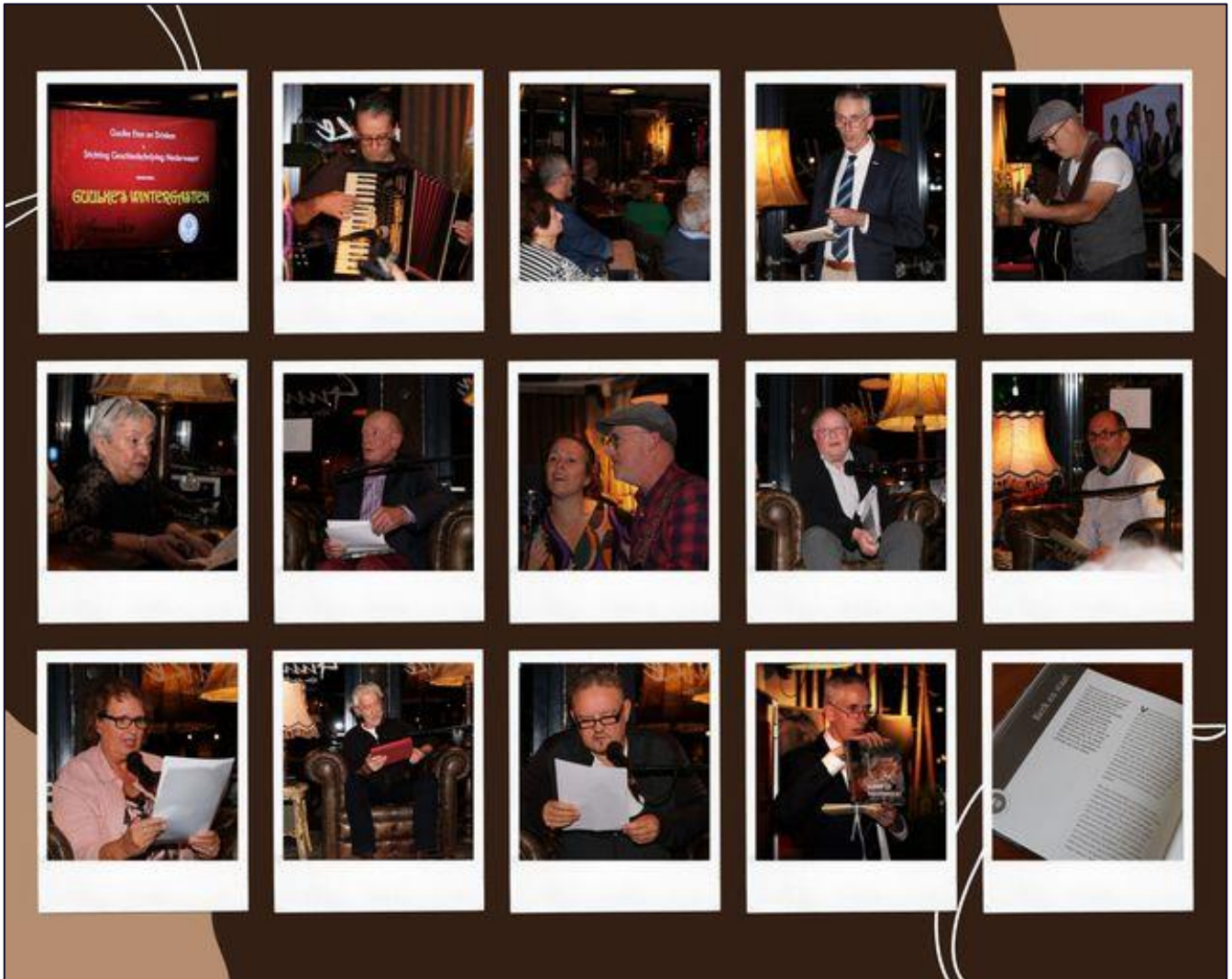


Gouverneur van Limburg, Emile Roemer, nam het eerste deel van 'Vizier op Nederweert' in ontvangst. De koning keek daar bij toe. Foto: Nederweert24.

Het boek werd officieel gepresenteerd tijdens een drukbezochte winterverhalen-vertelavond in eetcafé Gulke Eten en Drinken. Het eerste exemplaar werd uitgereikt aan drs. Emile Roemer, gouverneur van Limburg die daarbij zijn waardering voor het werk van de Nederweertse erfgoedgemeenschap niet onder stoelen of banken stak. Nog voor dat het boek daadwerkelijk verschijnen zou, was de eerste druk al bij voorintekening verkocht. Ook een tweede druk, die de totaaloplage op 1250 bracht, ging in de eerste maanden van 2023 als de spreekwoordelijke broodjes over de toonbank.



Siem Peters was een van de vertellers tijdens de boekpresentatie. Foto: Nederweert24.



Impressies van de vertelavond waarbij het boek 'Vizier op Nederweert' werd gepresenteerd. Foto's: Sandra Kessels-Kersten (facebook).

Jaaroverzicht

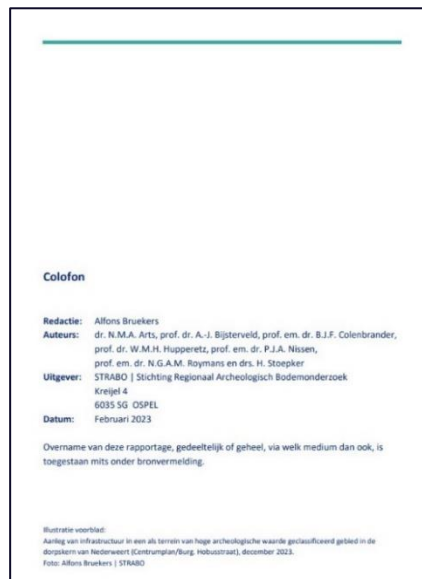
Nederweert op zijn smalst

In de winter van 2022/2023 werden er in opdracht en onder regie van het gemeentebestuur bestratingswerkzaamheden uitgevoerd in de omgeving van de Burg. Hobusstraat.

Amateurarcheologen had al ruim van tevoren gewezen op het belang van het ondergrondse bodemarchief. Desalniettemin werd daar bij de werkzaamheden geen rekening mee gehouden, naar verklaring van het College van B&W was dat een 'bewuste keuze'.

Experts

Een panel van zeven vooraanstaande en onafhankelijke wetenschappelijke experts uit geheel Nederland (vijf professoren en twee wetenschappelijk onderzoekers) op het gebied van archeologie, erfgoed, cultuurhistorie en architectuurhistorie heeft zich op verzoek van STRABO gebogen over de problemen met de zorg voor het erfgoed in de gemeente Nederweert.



De kritische analyse van het gemeentelijke archeologiebeleid.
Foto: STRABO.

Verbetersuggesties

Het panel van wetenschappers uit Nijmegen, Tilburg, Amsterdam, Eindhoven en andere universiteiten, na intensieve bestudering van de feiten, foto's en rapportages liet geen spaan heel van het gemeentelijke persbericht. Maar naast die kritiek leveren zij ook een rijtje verbetersuggesties aan voor het erfgoedbeleid in Nederweert. In een reactie daarop liet het gemeentebestuur weten zich niet te herkennen in de conclusies en aanbevelingen van het panel van experts.

Verwaarlozing

De titel 'Nederweert op zijn smalst' is afgeleid van het gezegde 'Holland op zijn smalst'. Dat is de aanduiding voor een bekrompen houding van de overheid als het erfgoed betreft, bekend geworden door een artikel onder die titel van de Limburgse volksvertegenwoordiger jonkheer Victor de Stuers dat in 1873 in De Gids verscheen.

Verrassende vondst bij het grafdelven

Dankzij de opmerkingsgave van Jan Meeuws uit Ospel en aanvullende informatie van Roel Peeters kon een nieuw puzzelstukje in het archeologische verhaal van de dorpskern worden gelegd. De in februari 2023 bij de aanleg van een graf op de begraafplaats van de RK St. Lambertuskerk in Nederweert aangetroffen puinresten bleken na kartografisch en historischonderzoek toe te wijzen aan een oude omheiningmuur van de begraafplaats. De bouw van de muur hangt samen met een uitbreiding van de begraafplaats in zuidelijke richting en kan in 1841 gedateerd worden.

Dorpsschool

Doordat in diezelfde tijd ook de St. Lambertuskerk merkbaar vergroot werd, ontstond al vrij gauw opnieuw ruimtegebrek. Dat leidde niet alleen tot afbraak en verplaatsing van de oude dorpsschool, maar ook tot een volgende vergroting van de begraafplaats in zuidelijke richting (tot de huidige omvang). Of daarbij meteen de muur uit 1841 werd afgebroken is niet zeker, vast staat dat zij in 1873 wel verdwenen was. De muur, waarvan dus in 2023 bij de aanleg van een graf uitbraaksporen zijn aangetroffen, is dus te dateren tussen 1841 en 1873, en met grote waarschijnlijkheid tussen 1841 en 1853. De bevindingen werden gepubliceerd in: <http://tinyurl.com/43vtept6>

Rapportage Archeologisch onderzoek Nederweert-Kerkstraat 58 Oude Kerkhofmuur (2023)



ALFONS BRUEKERS

STRABO | Stichting Regionaal Archeologisch BodemOnderzoek

Ospel 2023

Het verslag van de archeologische vondsten op de begraafplaats in Nederweert. Foto: SGN.

Plaatsing infopaneel grenskerk Someren

Burgemeester Blok van Someren en haar Nederweerder ambtsgenoot Op de Laak onthulden zondagmiddag 5 maart 2023 aan de Dooleggersbaan, vlakbij de Booldersdijk en nét over de provinciegrens in Someren, een informatiebord. Ook wethouders van beide gemeenten en andere belangstellenden waren bij de onthulling aanwezig. De Stichting Geschiedschrijving Nederweert leverde de teksten voor het informatiepaneel en voor het boek op basis van eigen onderzoek.



Wethouder Ten Kate, portefeuillehouder erfgoedzaken bij de onthulling van het informatiepaneel bij de voormalige grenskerk in de buurt van de Booldersdijk. Foto: Nederweert24.

Erfgoedgemeenschap

Het informatiebord gaat over de grenskerk uit de 17e eeuw, waaraan de Kerkendijk zijn naam heeft te danken. Aansluitend vond er een presentatie van het boek “Honderd Jaar de Hei, Van ontginningsdorp naar moderne samenleving” plaats in gemeenschapshuis de Bunt. Een van de eerste exemplaren werd uitgereikt aan Siem Peters als vertegenwoordiger van de Erfgoedgemeenschap Nederweert. Daarbij werd de SGN uitvoerig bedankt voor haar bijdrage, die voor het Nederweerder gemeentebestuur een verrassing leek.

Andersdenkendenkerkhof

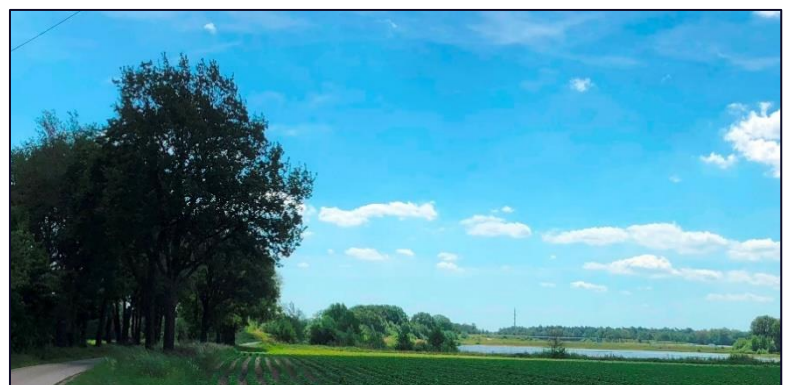
Op de website www.dodenakkers.nl staan talloze verhalen en wetenswaardigheden over bekende en onbekende Nederlandse begraafplaatsen. Het oude Andersdenkendenkerkhof van Nederweert ontbreekt daar vanaf nu niet meer.

Burgerinitiatief

Een motie van de gemeenteraad van Gemeente Nederweert om met dit historische 'lieu de mémoire' iets betekenisvol te doen, wacht helaas al vele jaren op uitvoering. De opeenvolgende wethouders erfgoedzaken zagen er helaas niets in en zo raakte dat door de gemeenteraad unaniem ondersteunde burgerinitiatief net als de begraafplaats zelf in het spreekwoordelijke vergeetboek. Zie <https://www.dodenakkers.nl/limburg/nederweert-het-andersdenkendenkerkhof-aan-de-schoordijk.html>

Nationale aandacht

Gelukkig kreeg het voorstel wel nationale aandacht. De Stichting Dodenakkers publiceerde het verhaal met achtergronden en voorstel voor behoud in maart 2023 op haar website. Op lokaal nivo had dit helaas geen effect en is het afwachten of het gemeentebestuur dit ooit nog oppakt.



Links de rapportage over het zogenaamde Andersdenkendenkerkhof. Rechtsboven de website van de Stichting Dodenakkers en daaronder het bewuste terrein aan de Schoordijk in Nederweert.

Brugstraat 3 vogelvrij verklaard

Erg jammer is dat het gemeentebestuur in april 2023 besloten heeft om de tijdelijke beschermingsstatus als gemeentelijk monument van het pand Brugstraat 3 op te heffen. Daarmee werd dit historische pand, dat door de jaren heen drastisch verbouwd werd, vogelvrij verklaard. Er zijn plannen om hier een inrit voor de achtergelegen supermarkt te maken.

Adviesbureau

Het besluit om de eerder toegekende voorlopige monumentenstatus op te heffen is volgens het gemeentebestuur gebaseerd op adviezen van een niet nader genoemd extern adviesbureau. Of er behalve naar de bouwkundige toestand ook is gekeken naar de cultuurhistorie van dit in 1912 gebouwde pand in de Brugstraat, is niet gebleken. Lokale organisaties zijn daar in elk geval niet voor benaderd, zo wees een rondvraag in de Erfgoedgemeenschap Nederweert uit. SGN heeft aan de bel getrokken maar dit sorteerde helaas geen effect.

Energietransitie

Dit pand is van bovengemiddeld historisch belang. Het huis van horlogemaker en uitvinder Tra Spierings, die Nederweert honderd jaar geleden vanaf deze plek als particulier de eerste grote energietransitie (namelijk die van de elektriciteit) in gang heeft gezet, verdient een plek in het collectief geheugen van de Nederweertenaars, en eigenlijk ook in het historische straatbeeld van de Brugstraat. Wat je noemt monumentwaardig, en in afwachting van een hoognodige goede reconstructie van de straatgevel. Maar die droom is nu verder dan ooit verwijderd.



Het tweede huis aan de linkerkant op de oude foto uit de 1e Wereldoorlog is van historische waarde. Geheel rechts de huidige situatie. Foto: Ton Frenken.

Vernieling van prehistorisch terrein

Opnieuw werd er in 2023 archeologisch erfgoed vernield in de gemeente Nederweert. STRABO en SGN trokken daar in april 2023 voor aan de bel. Na de vernietiging van de zgn ‘aspergestelling’ uit de IIe WO in Nederweert-Hulsen (2021) en het ongezien verloren gaan van belangrijke en vooraf bekende oudheidkundige resten in de Burg. Hobusstraat (dec. 2022) was het opnieuw ‘raak’. Aan de Gebleektendijk in Nederweert-Eind was eerder die maand een deel van een beschermd prehistorisch akkercomplex van 2500 jaar oud doorgraven voor de aanleg van een drainagesysteem met kunststof buizen. Een verontruste inwoner sloeg alarm en informeerde STRABO maar het kwaad was geschied.

Aangetast

Voor het gebied geldt een beschermingsstatus in de vorm van een diepploegverbod (dieper dan 40 cm) om de tere en bijzondere archeologische sporen te beschermen. Door het graven van tientallen brede leidingsleuven van een meter diepte en honderd meter lengte (zonder enige vorm van archeologische begeleiding) is hier een groot en belangrijk stukje historisch en landschappelijk erfgoed aangetast.

Twee maten

In het geval van de ‘aspergestelling’ en het terrein Burg. Hobusstraat lagen de rollen van veroorzaker en wettelijke handhaver in één hand, namelijk bij de gemeente. Er werd niet gehandhaafd. In het nieuwe geval van de Gebleektendijk ging het om een particulier terrein. Indien daar nu wel handhavend zou worden opgetreden, was dat wettelijk gezien terecht, maar moreel gezien meten met twee maten. Hoe het ook zij: het Nederweertse erfgoed erodeert in rap tempo.



Het prehistorische akkercomplex op de hoek van de Gebleektendijk en de Hoevenzijweg werd rigoureus doorsneden door een groot aantal leidingsleuven. Foto's: STRABO.

gevangenen vernietigd. Een slechts zeer klein deel bleef gespaard en kwam na de oorlog terecht in The Arolsen Archives, een Duitse organisatie die zich bezig houdt met onderzoek naar de misdaden van de nazi's tijdens de Tweede wereldoorlog. Daaronder bevonden zich ook de eigendommen van Paul. Maar omdat die spullen door een kampmedewerker abusievelijk onder de naam Van Grimbergen (met een o i.p.v. een i) waren geadministreerd, konden zij na de oorlog niet worden geretourneerd naar de nabestaanden. Het was wat je noemt een 'cold case'.

Speurwerk

Dankzij speurwerk van o.a. George Sougné uit Wallonië, Jos Pouls uit Meijel en Alfons Bruekers uit Ospel viel het kwartje en werd duidelijk dat het om Van Grimbergen moest gaan. Vrij snel lukte het dan ook om neven en nichten van het oorlogsslachtoffer te tracéren. Velen van hen toonden zich zeer geïnteresseerd om kennis te nemen van het tragische verhaal van hun omgekomen familielid.

'Wonderen'

Bij de plechtigheid in Hasselt waren naast majoor Van Grimbergen ook diverse andere neven en nichten van de familie Van Grimbergen uit Nederweert, Someren, Mierlo en andere plaatsen aanwezig. Het gemeentebestuur van Nederweert had laten weten wegens een vrije periode verhinderd te zijn. Wel werd de plechtigheid bijgewoond door een delegatie van de Nederweeter erfgoedgemeenschap, bestaande uit Siem Peters en Alfons Bruekers van de Stichting Geschiedschrijving Nederweert. Maar liefst 78 jaar na het einde van de Tweede Wereldoorlog gebeuren er nog steeds kleine en zelfs ontroerende 'wonderen'. Zoals deze week in Hasselt (B) bij de officiële overdracht van de persoonlijke bezittingen van een van de vele slachtoffers van de concentratiekampen uit de Tweede Wereldoorlog. De ontknoping van het tragische 'cold case'-verhaal over Paul van Grimbergen.

Ontknoping van een cold case uit de Tweede Wereldoorlog

Geachte lezer,
In het vorige weekblad heeft u onderstaand artikel al kunnen lezen, abusievelijk is het vervolg van het artikel niet geplaatst. Deze week treft u het complete artikel opnieuw aan. Veel leesplezier.

Maar liefst 78 jaar na het einde van de Tweede Wereldoorlog gebeuren er nog steeds kleine en zelfs ontroerende 'wonderen'. Zoals deze week in Hasselt (B) bij de officiële overdracht van de persoonlijke bezittingen van een van de vele slachtoffers van de concentratiekampen uit de Tweede Wereldoorlog. De ontknoping van het tragische 'cold case'-verhaal over Paul van Grimbergen.

Ospelse roots
Meijelnaar Paul van Grimbergen werd in 1920 geboren als zoon van een Nederweeter vader en een Meijelse moeder. De Van Grimbergens waren een Ospelse turftekerfamilie, allen nazaten van Peter van Grimbergen (Vissers Piet) uit de Moost. In de Tweede Wereldoorlog was Paul werkzaam als politieman in Den Haag. Op 16 september 1944 werd hij daar gearresteerd door de Gestapo omdat hij bij een transport van gevangenen genomen onderduikers er een paar opzettelijk had laten ontsnappen. Na een kort verblijf in Kamp Amersfoort werd hij als politieke gevangene gedeporteerd naar het beruchte concentratiekamp Neuengamme in de buurt van Hamburg. Daar werd hij een van de vele dwingarbeiders die onder erbarmelijke toestanden in de oorlogsindustrie moesten werken. In hetzelfde kamp werden ook gruwelijke medische experimenten uitgevoerd op Nederlandse kinderen.

Gedeporteerd
Vlak voor de bevrijding door de geallieerden in het voorjaar van 1945 hebben de nazi's alle op dat moment nog levende gevangenen uit concentratiekamp Neuengamme weggevoerd. In het zicht van de bevrijding gingen zij een ongewisse toekomst tegemoet. Hun bestemming was het grote Duitse passagiers-stoomschip Cap Arcona dat in de Lübecker Bucht lag aangemeerd. In de week van 18 tot 26 april 1945 werden de concentratiekampgevangenen uit Neuengamme door SS'ers aan boord van dat schip gebracht.

Scheepsramp
Op 3 mei 1945 werden de Cap Arcona passagiers-stoomschip door de Royal Air Force ondanks het feit dat de Engelsen wisten dat er vele gevangenen aan boord waren. De Cap Arcona vloog in brand en zonk, waarbij 90% van de 5000 opvarenden op gruwelijke manier omkwam. De archieven over dit rampzalige 'vergissingsbombardement' worden door de Engelse regering niet zonder reden pas in 2045 openbaar gemaakt. Het wordt wel de grootste scheepsramp uit de wereldgeschiedenis genoemd. En zelfs die woorden doen geen recht aan de onbeschrijflijke tragedie van hetgeen zich daarna nog afspeelde.

Doodgeschoten
Want de concentratiekampgevangenen die van het zinkende schip wisten te ontsnappen werden doodgeschoten vanaf rondvarende schepen die de SS'ers kwamen opvissen.

Op 3 mei 1945 werden de Cap Arcona passagiers-stoomschip door de Royal Air Force ondanks het feit dat de Engelsen wisten dat er vele gevangenen aan boord waren. De Cap Arcona vloog in brand en zonk, waarbij 90% van de 5000 opvarenden op gruwelijke manier omkwam. De archieven over dit rampzalige 'vergissingsbombardement' worden door de Engelse regering niet zonder reden pas in 2045 openbaar gemaakt. Het wordt wel de grootste scheepsramp uit de wereldgeschiedenis genoemd. En zelfs die woorden doen geen recht aan de onbeschrijflijke tragedie van hetgeen zich daarna nog afspeelde.

Lees verder elders in dit blad



Leden van de familie Van Grimbergen tijdens de ceremonie. Foto: Stichting Geschiedschrijving Nederweert



Pasfoto van Paul van Grimbergen (1920-1945) Foto: Arolsen Archives



De plechtigheid in Hasselt kreeg de nodige aandacht in de media. Foto's: SGN.

Van industrieel naar religieus erfgoed

De SGN was op 27 mei vertegenwoordigd bij de feestelijke herinzegening van de gerestaureerde OLV-kapel aan de Klarstraat. Zij publiceerde daarover in de lokale media en in het tijdschrift van de Stichting Kruisen en Kapellen in Limburg.

Zuivelfabrieken

Een stukje voorgeschiedenis. Op 4 mei 1893 volgde de ingebruikname van de tweede lokale stoomzuivelfabriek van Nederweert, genaamd 'De Eendracht'. Toen in 1906 de meeste zuivelfabrieken in Nederweert fuseerden tot grotere ondernemingen, kwam het gebouw leeg te staan. In feite was het dus een industrieel monument maar daar gaf men toen nog niets om. Buurtbewoners namen het initiatief om het voormalige fabriekje te transformeren tot een kapel. Het oude gebouw kreeg in 1907 een uitgebreide make-over, door toevoeging van een absis, een ingangsportaal en steunberen langs de zijkanten. Zo ontstond een opmerkelijk harmonische neoromaans kerkje, gewijd aan O.L.V. van Altijddurende Bijstand.

Scheurvorming

Recent is de kapel opnieuw gerestaureerd, waarbij scheurvorming in de muren werd gerepareerd en het hele interieur opnieuw werd geschilderd. De plechtige herinzegening vond plaats op zaterdag 27 mei 2023 door de Ospelse pastoor André Koumans die op 1 mei j.l. van de bisschop leeftijdsontslag kreeg maar die zijn activiteiten als zielzorger voortzet. Er waren speeches van een vertegenwoordiger van het Federatiebestuur van de Nederweertse parochies en van Boris Meessen (de kortgeleden benoemde wethouder erfgoedzaken van Nederweert) en van Ad Roest, gedeputeerde van de Provincie Limburg (en goed bekend met Nederweert in zijn rol als provinciaal bestuurlijk toezichthouder bij het verscherpte toezicht op de problemen met de uitvoering van het erfgoedbeleid waaraan de gemeente Nederweert in 2022 werd onderworpen).



Impressies van de heropening en wijding van de kapel aan de Klarstraat. Foto's: Nederweert24.

Slachtoffers heksenhysterie herdacht

Overal in het land werden op 3 juni 2023 witte bloemen gelegd op plekken waar ooit 'heksen' verbrand zijn. De actiedag komt van vrouwen – moderne heksen – die pleiten voor een Nationaal Heksenmonument. In Nederland stonden op deze dag diverse gemeentebesturen stil bij de slachtoffers van de heksenhysterie en wordt al geruime tijd gesproken over rectificatie, excuses en eerherstel.

Heksenverbranding

In Gemeente Nederweert is daar helaas nog geen sprake van en is er misschien toch wel aanleiding toe. Want in het jaar 1600 vond in Nederweert de laatste heksenverbranding plaats, van zekere Jen Belen. Voorafgaand aan haar executie werd zij achter een paard van Weert (waar zij gevangen zat) naar Nederweert gesleept. De organisatie van dit afgrijselijke toneel stond onder auspiciën van het toenmalige gemeentebestuur, dat een minutieuze administratie bijhield van alle gemaakte kosten en verrichte werkzaamheden. Het ware te wensen dat ons gemeentebestuur hieraan, net als in vele andere gemeenten gebeurt, in komende jaren bij stil gaat staan. Er valt wat goed te maken.

Reacties

Dit thema, vergezeld met een verhaal over de achtergronden van de laatste heksverbranding, werd door SGN in Nederweert onder de aandacht gebracht via de nieuwssite N24 en de social media en lokte veel lokale en nationale reacties uit.



Media-aandacht voor de heksenjacht van Nederweert in 1600.

Erfgoed en design bij Hotel Rosveld

Het spiksplinternieuwe Hotel Rosveld bij de afslag van de A2 kenmerkt zich door een eigentijds, modern en industrieel design. Maar het staat op oeroude historische bodem en dat wilde onderneemster Mieke Loverbosch vooral niet vergeten. Haar wens klinkt bijvoorbeeld ook door in de naam Rosveld, die verwijst naar de inmiddels verdwenen buurtschap van die naam. Daarmee wil het hotel de verbondenheid met streek en historie uitdrukken.

Erfgoed-expertise

Mieke Loverbosch deed een beroep op lokale erfgoed-expertise voor de naamgeving van de vergaderruimtes en hotelarrangementen. Het was de bedoeling dat die liefst ook alle op erfgoedleest zouden worden geschoeid. Ze kwam al gauw uit bij de Stichting Geschiedschrijving Nederweert.

Cultuurhistorisch

Er werd door de stichting een uitgebreide cultuurhistorische verkenning van het hele voormalige gebied Rosveld in Nederweert uitgevoerd. Het onderzoek betrof een gebied binnen een cirkel met een straal van ongeveer 600 meter rondom de nieuwe hotellocatie. Daarbinnen werd een zoals dat heet 'longlist' van 28 kandidaat-namen geformuleerd. Bestaande uit zowel veldnamen, boerderijnamen, waternamen als namen van andere objecten. Uiteindelijk werd een 'shortlist' met vijf namen voor ruimtes, en vijf andere namen voor arrangementen, geselecteerd.

Op de plank

De resultaten werden in juni 2023 gepresenteerd. Voor de grotere vergaderzalen werd gekozen voor de namen Tegger en Houwijck, twee middeleeuwse benamingen van akkers in de buurt van het hotel. De derde ruimte heet daarom ook Akkers. Een rijtje historische namen voor toekomstige hotelarrangementen ligt al klaar op de plank. Op deze manier gaan heemkunde en design, oud en nieuw, hand in hand. En maakt aandacht voor erfgoed het verschil.



Interieur van Hotel Rosveld. Rechts de publicatie met onderbouwing van de naamgeving. Foto: Nederweert24.

Nationale Veteranendag 2023

De datum 24 juni is niet alleen de feestdag van St. Jan en het einde van het jaarlijkse aspergeseizoen. Het is dit jaar ook de datum van de Nederlandse Veteranendag. Ook Nederweert heeft al heel wat legerveteranen voortgebracht. Hun verhalen zijn onverminderd boeiend en de moeite waard om verteld en doorgegeven te worden. Nationale Veteranendag 2023 kreeg een Nederweerts tintje door de publicatie van het levensverhaal van een Nederweerder legerveteraan uit de 19e eeuw.

Sporen

Het verhaal over de man die van zijn 73 levensjaren slechts welgeteld één dag in Nederweert heeft doorgebracht, vlak voor kerstmis 1883. Een legerveteraan die niemand kende in Nederweert, en die daar op zijn beurt ook door niemand gekend werd. Maar die toch zijn sporen in de Nederweerder historie heeft achtergelaten, tot de dag van vandaag. Matthijs Ridder was zijn naam.

Constate factor

Het leven van deze uit een Haags arbeidersgezin geboortige Matthijs Ridder (1810-1883) kenmerkte zich door uitersten. Wegens zijn militaire prestaties als dienstplichtige in de Belgisch-Nederlandse oorlog (1830-1831) en langdurige diensten als beroepsmilitair in de Nederlandse kolonie West-Borneo werd hij meermalen onderscheiden. Men mag hem gerust een gelauwerde veteraan noemen en hij deed zijn achternaam eer aan. Maar even zozeer was onrust een constante factor in zijn leven. In het leven buiten de orde en regelmaat van het leger hield hij het maar zelden langer dan een jaar op de dezelfde plek uit.

Geïnteresseerd in het hele verhaal? Download dan het hele levensverhaal van Matthijs Ridder, de man die driemaal werd begraven, via: <http://tinyurl.com/5h397vrk>



Brug 14 in Nederweert is een historische locatie als het gaat om een van Nederweert's belangrijkste legerveteranen. Foto: Alfons Bruekers.

Stoer en heldhaftig Houts Hendrik-bier

Een historische mijlpaalgebeurtenis op donderdag 13 juli 2023. Niet alleen omdat het uitgerekend op die dag de feestdag was van de St. Lambertustoren (waarvan de eerste steen immers werd gelegd op 13 juli 1467), maar ook om een andere reden. Want in het zicht van die kerktoren keerde Hendrik Raemaekers (alias Houts Hendrik) op die dag na meer dan 200 jaar terug in zijn geboorteplaats Nederweert. Als boerenzoon uit Nederweert-Eind moest Hendrik verplicht in het leger van Napoleon en hij maakte daar al snel carrière bij de cavalerie. Hij werd een oorlogsheld en gesierd met medailles, een mank been (opgelopen op het slagveld) en een grote sabel keerde hij in de zomer van 1815 terug in Nederweert.

Openluchtspektakel

Zijn terugkomst werd afgelopen donderdag gevierd met een klein openluchtspektakel op het Horecaplein. Daar arriveerde de legerveteraan, moe en kreupel, na een wekenlange voetreis van Waterloo naar Nederweert. Vol van verhalen maar ook met vreselijke dorst, kwam hij daar in de vroege avond aan op het plein. De umbelder (dorpsomroeper) van Nederweert kondigde de binnenkomst van het pasgebrouwen nieuwe bier aan, dat de naam kreeg van Houts Hendrik.



Het Houts Hendrik-bierpakket, vormgegeven door Drukkerij van Deursen en voorzien van historische teksten van SGN.

Foto: SGN.

Geraffineerd

Boeren, burgers en buitenlui die getuige waren van de behouden terugkomst van Houts Hendrik hadden het genoeg om het nieuwe bier te mogen keuren. Dat ging vlekkeloos want het brouwersgilde 'De Pelikaan' van Eijnderhoof had zichzelf overtroffen met een geraffineerd lekker bierrecept. En dat werd gepresenteerd in een Napoleontische ambiance door de re-enactors van De Krottepoeffers in Franse kledij onder de strijdlustige slagveldmelodie van De Marseillaise. En met Huib van Deursen in een glansrol van de gelauwerde legerveteraan Houts Hendrik.

Stoer en heldhaftig

Het Houts Hendrik-bier (blond, 6%, en wat je noemt 'stoer en heldhaftig' van smaak) is sindsdien volop verkrijgbaar per fles bij o.a. De Kleine Winst en bij Guulke Eten&Drinken. Maar nog veel leuker is

de buitengewoon fraai ontworpen geschenkverpakking met twee flessen en een speciaal vormgegeven glas. En het bevat het historische verhaal en illustraties over de heldendaden van Houts Hendrik.

Samenwerking

Het historische verhaal en het script van de presentatie was uitgewerkt door SGN. Het Houts Hendrik-bierproject is een mooi staaltje samenwerking van de Erfgoedgemeenschap Nederweert, Guulke Eten&Drinken, De Kleine Winst, toneelvereniging De Krottepoeffers, het brouwersgilde van Eijnderhoof en Drukkerij van Deursen.



Impressies van de lancering van het Houts Hendrikbier. Foto's: Nederweert24.

Het verhaal over het kanaal

Op donderdagmiddag 17 augustus 2023 vond er in Bocholt (B) een minisymposium plaats met als titel “Het verhaal over het kanaal”. Dit vond plaats in het kader van de Cultuurhistorische Zomer van De Aldenborgh en de vereniging Land van Thorn. Aanleiding voor het evenement was dat het bijna 200 jaar geleden is dat de Zuid-Willemsvaart, het kanaal tussen Maastricht en 's-Hertogenbosch, voor het scheepvaartverkeer werd geopend. Het kanaal heeft een belangrijke rol gespeeld bij de ontwikkeling van de regio.

Opkomst

De opkomst voor het symposium was groot, 300 deelnemers. Ook Nederweert was in het publiek royaal vertegenwoordigd. De feestzaal van het Parochiehuus in Bocholt was helemaal vol. Er moesten zelfs stoelen worden bijgeplaatst. Peter Korten, voorzitter van De Aldenborgh, heette de bezoekers welkom. Hij deelde mee dat vanwege de verwachte grote opkomst was uitgeweken van het brouwerijmuseum naar deze zaal. Dat zou echter geen reden behoeven te zijn om niet te genieten van het bier van de plaatselijke brouwerij. Niet minder dan zes sprekers stonden op het programma.



Een goedgevulde zaal toehoorders in Bocholt (B). Foto: De Aldenborgh.

Fossa Peellandia

Alfons Bruekers vertelde het verhaal van de oudste kanaalplannen. Het begon in de 17de eeuw toen het stadsbestuur van Den Bosch het plan had opgevat om een waterwegverbinding, door de spreker Fossa Peellandia gedoopt, tot stand te brengen tussen Den Bosch en Maaseik. De redenen daarvoor waren van tweeërlei aard. Enerzijds was er ter bevordering van het handelsverkeer behoefte aan een stabiele verbinding met Luik, onafhankelijk van de waterstanden van de Maas. Anderzijds kon het kanaal de Peel ontsluiten voor de winning van turf. Na de verovering van Den Bosch in 1629 had het

stadsbestuur andere zorgen en werden de werkzaamheden gestaakt. Alleen het traject Den Bosch-Helmond was gereedgekomen.

Oorlogsbodems

Joost Welten besteedde aandacht aan het plan van Napoleon om een waterwegverbinding tot stand te brengen tussen Antwerpen en de Rijn. Een van de belangrijkste doelen was de aanvoer van eiken uit Midden-Europa voor de scheepswerven van Antwerpen. Daar werden seriematig oorlogsbodems gebouwd omdat dat in havens aan de Franse westkust moeilijk was vanwege de overmacht van de Engelse vloot. In 1810 werden de werken aan het kanaal gestaakt.

Organisatie

Ook de andere sprekers hielden een boeiend verhaal voor het geïnteresseerde publiek. Peter Korten sloot deze geslaagde middag met enthousiaste en deskundige sprekers over interessante onderwerpen af met dank aan de sprekers en aan de vrijwilligers van de heemkundige kring Bocholt voor de perfecte organisatie.

(verslag: Wil Filott).



Het verhaal van het kanaal begon met de Fossa Peelandia uit 1627 door Alfons Bruekers. Foto: De Aldenborgh.

Schuttersfeest en schuttersleed

Hoewel het traditionele Oud-Limburgs Schuttersfeest in 2023 door St. Antonius uit Nederweert werd gewonnen, sloeg de feeststemming al gauw om in mineur toen in november van dat jaar bleek dat Nederweert niet bij machte was om dit erfgoedstpektakel te organiseren. Nog onwetend van die zware domper op de feestvreugde werkte SGN in september samen met het Limburgs Museum, waar in het kader van de tentoonstelling 'Feest' o.a. ruimschoots aandacht aan het rijke schutterijverleden van Limburg zou worden geschonken.

Emancipatie

SGN leverde voor de tentoonstelling een prachtige foto uit 1951 uit het archief van de SGN. Daarop staat Wies Kirkels-Lenders afgebeeld die zich tot dekenes van schutterij St. Lucie schiet. Een fraai staaltje vroege vrouwenemancipatie.



Wies Kirkels-Lenders bij de schietboom in 1951. Foto: Jef Kirkels, collectie SGN.



Impressies van de tentoonstelling in het Limburg Museum. Foto: Limburgs Museum.

Nostalgische filmmiddag voor senioren

Op 29 september werkte de SGN samen met de KBO Nederweert in een filmmiddag voor alle senioren in Nederweert. De filmproductie De Jaren Vijftig van SGN werd daar vertoond. Deze middag keken zij met een nostalgische blik wat terug in de tijd. Hoe zag het leven er in de jaren vijftig en zestig uit in Nederweert? Kunnen we ons de wereld van de opbouw na de oorlog nog herinneren? Waar speelden we als kind mee, en met wie? Wat waren de mogelijkheden in die tijd, zeker als je die afzet tegen de huidige tijd? Kwamen we wat tekort? Het werd een geanimeerde bijeenkomst.

De film is ook te bekijken via onze facebookpagina op <https://www.facebook.com/nederweertsverleden/videos>



Gemeenschapshuis de Pinnenhof, in 2023 ook bijna geschiedenis, was de locatie van een nostalgische filmmiddag. Foto: Nederweert24.

Nieuwe gevelsteen op de Mildert

Voor de boerderij van de fam. Pasmaan op het adres Mildert 3A werd op verzoek een ontwerp gemaakt voor een nieuwe gevelsteen in de kopse gevel van de schuur, ter vervanging van een totaal verweerd en onleesbaar geworden exemplaar uit mergelsteen. Fijn dat de familie Pasmaan de waarde van deze mooie traditie omarmde.

Nieuw ontwerp

Omdat niet reconstrueerbaar was welke tekst zich op de oude steen bevond, werd op verzoek van de eigenaar een nieuwe ontwerp gemaakt waarin twee jaartallen werden opgenomen: het jaar 1599 als markering van de oudste vermelding in de archieven, en 2019 als het jaar van de restauratie.



Ontwerptekening en uiteindelijke resultaat van de gevelsteen van een boerderij op de Mildert. Tekening en foto: Alfons Bruekers.

Onbekend DNA uit Nederweert-Eind

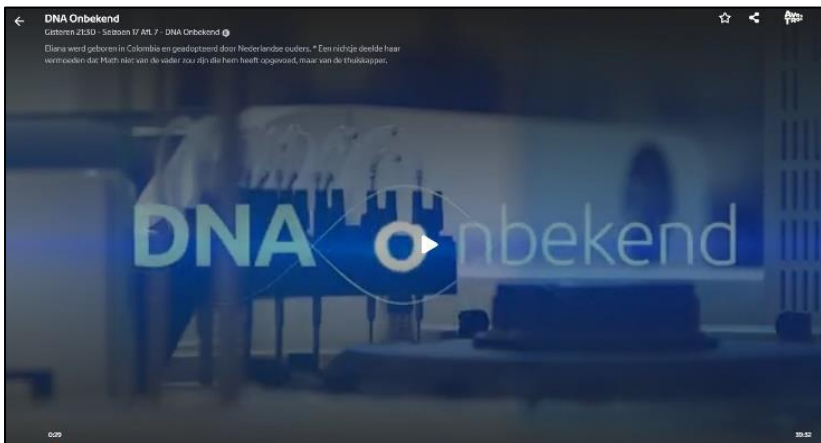
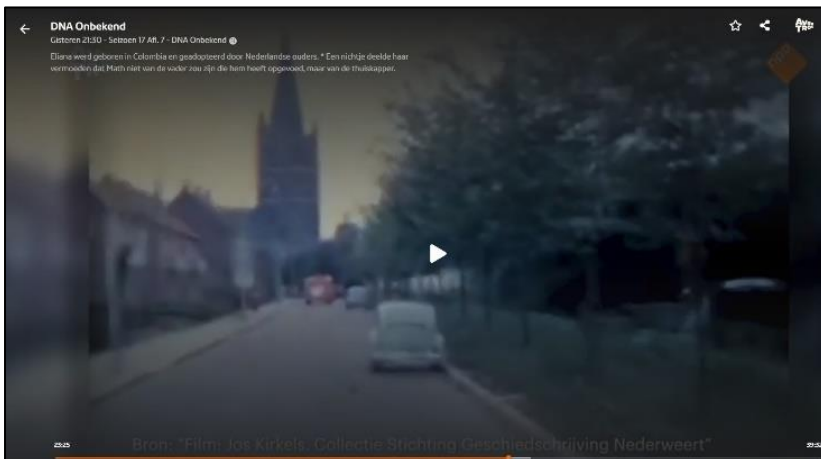
Ook TV-producers weten de SGN te vinden. Op 14 september 2023 was de uitzending van het veelbekeken programma DNA Onbekend van de AVRO/Tros op NPO1. De serie gaat over familie-speurtochten op basis van genetisch DNA-onderzoek.

Thuiskeeper

Deze aflevering ging over een zekere Math uit Nederweert-Eind, enkele decennia geleden. Onlangs deelde een nichtje haar vermoeden dat Math niet van de vader zou zijn die hem heeft opgevoed, maar van de thuiskeeper. De verbazing van Math groeide toen bleek dat zijn broer en zussen op de hoogte waren van dit gerucht. Math wilde nu voor eens en voor altijd duidelijkheid.

Filmmateriaal

SGN verleende medewerking aan dit programma en stelde oud filmmateriaal uit haar collectie beschikbaar voor de aangrijpende documentaire over de afstamming van Math uit Nederweert-Eind in de jaren '60 in Nederweert. De oude kleurenfilm betref een mini-documentaire over de Nederweerder brandweer, gemaakt door Jef Kirkels.



Video stills van de documentaire van DNA Onbekend. Foto's: SGN.

Van Hornepenning voor Joost Welten

Uit handen van de Weerter locoburgemeester Martijn van den Heuvel kreeg de in Weert geboren historicus Joost Welten op 17 oktober 2023 de prestigieuze Van Hornepenning met bijbehorende oorkonde uitgereikt. SGN was betrokken bij de organisatie van de gebeurtenis en vertegenwoordigde de Erfgoedgemeenschap Nederweert bij de uitreiking.

Belangstelling

Locoburgemeester Martijn van den Heuvel liet in zijn toespraak duidelijk merken dat het Weerter gemeentebestuur grote waardering heeft voor historici die onderzoek doen naar de lokale geschiedenis. Zeker als zij door het schrijven en vertellen daarover een groot algemeen publiek weten te bereiken en daarmee de belangstelling voor erfgoed in de gemeenschap voeden en koesteren. De laudatio werd aangeleverd door de SGN.

Boeken

Joost Welten is naast docent bij de cursus Weerterlogie vooral bekend van een indrukwekkende serie boeken. In Weert en Nederweert kennen we Joost's werk vooral van zijn boek 'In dienst voor Napoleon's Europese droom' (2007) waarin hij op minutieuze en onnavolgbare manier het leven en de ontberingen van de Nederweerder en Weerter dienstplichtigen in het leger van Napoleon beschrijft.

Krottepooffers

Hetzelfde boek vormde in 2011 de inspiratiebron voor Gerard Kessels, die daar zijn toneelstuk 'Aaf en aan oppe Mössebaan' op baseerde. Daarin is Nederweert, gelegen in een uithoek van het toenmalige Franse rijk, het domein van smokkelaars en deserteurs. Volgens velen is het een van de succesvolste toneelstukken van toneelvereniging De Krottepooffers'.



Locoburgemeester Van den Heuvel spreekt Joost Welten toe bij de uitreiking van de Van Hornepenning. Foto: Alfons Bruekers.

Amerikaanse belangstelling

In november verscheen bij de gerenommeerde Amerikaanse uitgeverij Springer een boek over de methodieken van vliegtuigarcheologie (onderzoek naar crashes uit de luchtvaart). Auteur Christopher R. Eck (directeur van de National Historical Publications and Records Commission (NHPRC) in Washington DC) maakte daarbij gebruik van het in 2020 digitaal verschenen STRABO-boekwerk van Alfons Bruekers en Johan Bloemers over het archeologisch bodemonderzoek naar de crashes van Britse bommenwerpers in 1945 in Nederweert en Asten.

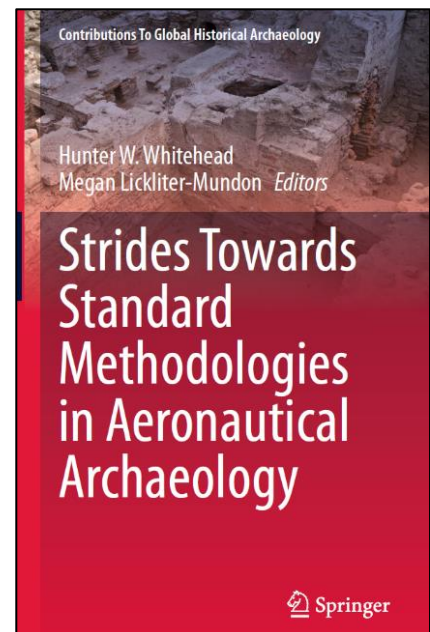
Krater

Het artikel focust met name op de minutieuze reconstructie van het verdwijnen van de originele vliegtuigkrater van de neergestorte bommenwerpers.

Broken Wings, Recovered Souls: Understanding Site Formation Processes and Developing a Lexicon for Terrestrial Military Aircraft Crash Site Types Associated with the Recovery of Missing Personnel Remains

Christopher R. Eck

Abstract This chapter is intended to serve as a basic guide for archaeologists to the several types of military aircraft wreck sites and debris fields that may be encountered—describing both the processes that created the incidents and the processes that subsequently affected the aircraft wreckage and human remains that may be associated with terrestrial aircraft loss sites—and suggest a common lexicon and description to better categorize loss types that investigators are likely to encounter when surveying and excavating missing military aircraft. By appropriately identifying crash sites by type, a body of information may be applied by site investigators that better aids them in understanding what material evidence and artifacts may be present, and what activities and post-crash processes may have occurred that have affected site integrity where human remains likely may be found for recovery.



Rapportage archeologisch onderzoek Asten-Nederweert crashes Halifax NA197 en NA260 in 1945 (1945-2019)

ALFONS BRUEKERS
STRABO | Stichting Regionaal Archeologisch Bodemonderzoek | Osepel 2020

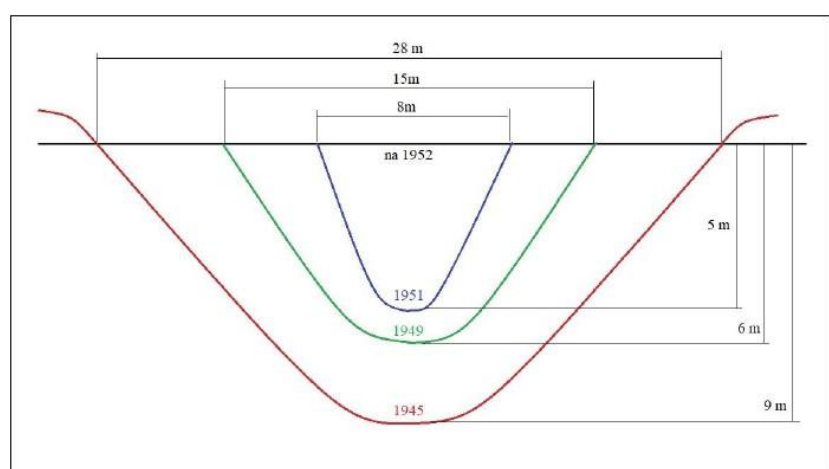
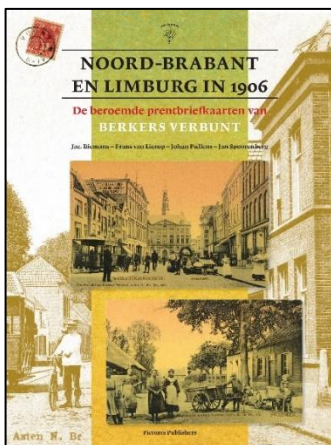


Fig. 86. Evolutie van de vorm van de krater van de NA197 op basis van waarnemingen. De maten zijn indicatief. Tekening: Alfons Bruekers.

Internationale aandacht voor een archeologische publicatie van STRABO.

De prentbriefkaarten Berkers Verbunt

Op 19 november was de Erfgoedgemeenschap Nederweert vertegenwoordigd bij de uitreiking van het boek 'Noord-Brabant en Limburg in 1906. De beroemde prentbriefkaarten van Berkers Verbunt'. Een magistraal boekwerk van Jac. Biemans e.a. Deze Astense drukkerij en uitgeverij publiceerde in 1906 ook over Nederweert diverse ansichtkaarten, die tegenwoordig als kostbare collector's items gelden. De Stichting Geschiedschrijving Nederweert verleende medewerking aan de determinatie en de begeleidende teksten die over de Nederweertse prentbriefkaarten handelden. Daarbij zorgde met name onderstaande ansichtkaart, met daarop een dorpsbeeld dat slechts tien jaar bestaan heeft, voor de nodige hoofdbreken.



Boven: een van de afgebeelde prachtige prentbriefkaarten van Berkers Verbunt. Links: de voorzijde van het prachtig vormgegeven boek. Foto's: SGN.

ArcheoRoute-speer mag blijven

Op de valreep van het jaar 2023, eind december, deed de Raad van State uitspraak in een langslpende juridische zaak tussen een inwoner en de gemeente Nederweert. De iconische speer, een opvallend landmark dat deel uitmaakt van de ArcheoRoute in Nederweert, hoefde volgens de hoogste rechter niet te wijken van zijn huidige locatie.

Iconisch

De iconische speer, een opvallend landmark dat deel uitmaakt van de ArcheoRoute in Nederweert, mag blijven op zijn huidige locatie op de hoek van de Kapelaniestraat en Kerkstraat. De Raad van State in Den Haag heeft na vijf jaar juridische strijd in hoger beroep geoordeeld dat de speer mag blijven staan, ondanks het bezwaar van een naburige bewoner.

Cachot

De speer werd in november 2018 geplaatst en verwijst naar een archeologische vindplaats van een oud cachot, veertig meter verderop. Het was een initiatief van de Stichting Geschiedschrijving Nederweert en via de vertegenwoordiging in de Erfgoedcommissie (die Nederweert toen nog had) was het ingebracht en opgepakt door het gemeentebestuur. Voor wie het bijbehorende verhaal wil teruglezen: <http://tinyurl.com/y7saywph>. Bron: Nederweert24.



Foto van de onthulling van de Archeospeer in 2018 met de bijbehorende app. Uiterst links toenmalig wethouder Voss (erfgoedzaken) en vertegenwoordigers van de Erfgoedgemeenschap Nederweert. Foto: Nederweert24.